

Research Paper

Relationship Between Parental Psychological Control and University Students' Subjective Vitality: The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation

Narjes Abbasi¹, Farideh Yousefi^{2*}

1. Department of Educational Psychology, School of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

2. Department of Educational Psychology, School of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

Received: 25/08/2020

Revised: 02/12/2020

Accepted: 13/12/2020

Use your device to scan and read the article online

Keywords:

Cognitive Emotion Regulation, Subjective vitality, Parental Psychological Control

Abstract

Introduction: One criteria of well-being is subjective vitality. To know the predicting factors of subjective vitality as one of the main indicator of health and motivation is very critical. The purpose of this study was to investigate the causal relationship between parental psychological control and students' subjective vitality with the mediating role of cognitive emotion regulation strategies.

Materials and Methods: Participant consisted of 346 Shiraz University undergraduate students who selected by cluster random sampling, and completed the Soenens et al.'s dependency-oriented and achievement-oriented psychological control scale, Garnefski & Kraaij's cognitive emotion regulation questionnaire, and Ryan & Frederick's subjective-vitality scale.

Findings: The findings showed that psychological control of parents negatively affected subjective vitality and adaptive cognitive emotion regulation strategies. The effect of parental psychological control on maladaptive strategies was positive and statistically significant. Maladaptive strategies showed negative effects on subjective vitality, and adaptive strategies had positive effects on subjective vitality. The Bootstrap test confirmed the mediating role of cognitive emotion regulation in the relationship between parental psychological control and subjective vitality.

Conclusion: According to this research findings, it can be concluded that decrease of parental psychological control leads to children's more use of adaptive strategies and thereby leads to a promotion of children's subjective vitality.

Citation: Abbasi N, Yousefi F. Relationship Between Parental Psychological Control and University Students' Subjective Vitality: The Mediating Role of Cognitive Emotion Regulation. *Psychological Methods and Models* 2021; 11 (42): 15- 31.

*Corresponding author: Farideh Yousefi

Address: Department of Educational Psychology, School of Education and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran

Tell: 00989177379011

Email: yousefi@shirazu.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Psychological well-being has been subject of the recent research in psychology (3). One criteria of well-being is subjective vitality, which has been considered as one of the most important human psychological needs in well-being theories and because of having important effect on individual life, it has received researchers' attention (4). According to Ryan and Deci's theory (8) of self-determination, the feeling of vitality comes from person inwardly. People with subjective vitality express such sense in their individual activity and productivity. To know the predicting factors of subjective vitality as one of the main indicator of health and motivation (9) is very critical. The purpose of this study was to investigate the causal relationship between parental psychological control and students' subjective vitality with the mediating role of cognitive emotion regulation strategies.

Materials and Methods

This study was descriptive and correlational study. Participant consisted of 346 (181 women and 165 men) Shiraz University undergraduate students who were selected by cluster random sampling, according to Klein's criteria (68). They responded to the dependency-oriented and achievement-oriented psychological control scale, cognitive emotion regulation questionnaire, and subjective vitality scale. Data were analyzed using structural equation modeling method with AMOS-20 software.

Findings

The information of correlation matrix indicated that parental psychological control had a significant relation to adaptive strategies and maladaptive strategies of cognitive emotion regulation and subjective vitality. Direct effect of parental psychological control on subjective vitality ($\beta = -0.20$, $p < 0.01$), adaptive strategies ($\beta = -0.31$, $p < 0.001$), and maladaptive strategies ($\beta = 0.18$, $p < 0.02$) of cognitive emotion regulation were significant. Also, psychological control of parents had indirect

and significant effect on subjective vitality through cognitive emotion regulation strategies ($\beta = -0.16$, $p < 0.001$). The direct effect of the mediating variable of adaptive strategies ($\beta = 0.33$, $p < 0.02$) and maladaptive strategies of cognitive emotion regulation on subjective vitality ($\beta = -0.29$, $p < 0.01$) were also statistically significant.

Discussion

The findings indicated that the research model had good fit to data, and the model's predictors accounted for 31% of the variance in students' subjective vitality. The result suggested that parental psychological control is associated with lower levels of children's subjective vitality. This result is consistent with previous research that have shown experiencing autonomy leads to greater feeling of vitality (14, 22). This finding support the benefits of autonomy to well-being.

The other finding of the study was a relationship between parental psychological control and children's use of cognitive emotion regulation. This results indicates that experiencing psychological control from parents affects children's use of emotion regulation strategies. When children experience higher levels of psychological control from their parents, they are more likely to use maladaptive cognitive emotion regulation strategies, which in turn decreases subjective vitality. We can explain these findings according to Belsky et al. theory (29) which refers to pattern of relations among parental, contextual, and child characteristics; quality of parental behavior; and child development.

Conclusion

According to this research findings, it can be concluded that decrease of parental psychological control leads to children's more use of adaptive strategies and less use of maladaptive strategies of cognitive emotion regulation, and thereby leads to a promotion of their subjective vitality.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All subjects full fill the informed consent

Funding

No funding.

Authors' contributions

Design and conceptualization: Farideh Yousefi and Narjes Abbasi; Methodology and data analysis: Farideh Yousefi and Narjes Abbasi; Supervision and final writing: Farideh Yousefi.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

مقاله پژوهشی

رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی دانشجویان: نقش واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان

نرجس عباسی^۱، فریده یوسفی^{۲*}

۱. گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

۲. گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

چکیده

مقدمه و هدف: یکی از شاخصه‌های بهزیستی، نشاط ذهنی است. شناخت عوامل پیش‌بینی‌کننده نشاط ذهنی به عنوان یک شاخص مهم و اساسی از سلامتی و انگیزش از اهمیت بالایی برخوردار است. هدف مطالعه حاضر بررسی رابطه علی کنترل روان‌شناختی والدین با نشاط ذهنی دانشجویان با نقش واسطه‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بود.

مواد و روش‌ها: شرکت‌کنندگان شامل ۳۴۶ دانشجوی کارشناسی دانشگاه شیراز بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شده و مقیاس کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار و پیشرفت‌مدار سوننز و همکاران، پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی و کرایچ، و مقیاس نشاط ذهنی ریان و فردریک را تکمیل نمودند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان دادند که کنترل روان‌شناختی والدین به صورت منفی نشاط ذهنی و راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. همچنین اثر کنترل روان‌شناختی والدین بر راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان، به صورت مثبت و از لحاظ آماری معنی‌دار بود. راهبردهای غیر انطباقی اثر منفی و معنی‌دار و راهبردهای انطباقی اثر مثبت و معنی‌دار بر نشاط ذهنی داشتند. آزمون بوت‌استرپ معنی‌داری اثر واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی را مورد تأیید قرار داد.

بحث و نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که کاهش کنترل روان‌شناختی والدین موجب افزایش استفاده از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان در فرزندان شده و از این طریق نشاط ذهنی آن‌ها را ارتقا می‌بخشد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۶/۴

تاریخ داوری: ۱۳۹۹/۹/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۹/۲۳

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

تنظیم شناختی هیجان، کنترل روان-شناختی والدین، نشاط ذهنی.

مقدمه

در اواخر سده بیستم به‌خصوص از زمانی که سلیگمن (۱) ریاست انجمن روان‌شناسی آمریکا را بر عهده گرفت، در روان‌شناسی به جای پرداختن به ناهنجاری‌ها و اختلال‌ها در افراد به توانمندی‌ها و نقاط قوت روان‌شناختی آنان توجه شد، که این حرکت را جنبش روان‌شناسی مثبت‌نگر نامیدند (۲). روان‌شناسی مثبت‌نگر در سال‌های اخیر با این توضیح که روان‌شناسی نیازمند بازنگری در اهداف خود است،

به ارائه دیدگاه‌های تازه‌ای در روان‌شناسی روی آورده و معتقد است در کنار رویکرد بیماری‌محور روان‌شناسی که به درمان آسیب‌ها و اختلال‌های مختلف روانی می‌پردازد؛ باید بیشتر به موضوع ایجاد و افزایش شادکامی و خشنودی از زندگی، افزایش توانمندی‌ها، استعدادها و ایجاد یک زندگی بهتر برای افراد توجه شود (۱).

* نویسنده مسئول: فریده یوسفی

نشانی: گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

تلفن: ۰۹۱۷۷۳۷۹۰۱۱

پست الکترونیکی: yousefi@shirazu.ac.ir

بر این اساس، بهزیستی جسمانی و روان‌شناختی، موضوع پژوهش‌های اخیر در حیطه روان‌شناسی قرار گرفته است (۳). یکی از شاخصه‌های بهزیستی، نشاط ذهنی است که به عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای روانی بشر در نظریه‌های بهزیستی مطرح بوده و به دلیل تأثیرات عمده‌ای که بر زندگی شخص دارد، ذهن پژوهشگران را به خود معطوف کرده است (۴).

نشاط ذهنی احساس مثبت شادابی و انرژی و بازتاب‌دهنده بهزیستی جسمانی و روان‌شناختی است که به عنوان تجربه هوشیارانه فرد از داشتن انرژی و حس زندگی تعریف می‌شود (۵). بوستیک، رویو و هود (۶)، نشاط ذهنی را به عنوان تجارب درونی سرشار از انرژی معرفی کرده‌اند. فرد دارای نشاط، فردی هشیار، سرحال و هم‌چنین سرشار از حس زندگی و انرژی است (۷).

ریان و فردریک (۸)، نشاط ذهنی را به صورت تجربه ذهنی مثبت حیات و انرژی روان‌شناختی تعریف کرده‌اند که با تحریک بیرونی اتفاق نیفتاده،

بلکه کاملاً درونی است و هنگام نشاط، افراد حس اشتیاق، زنده بودن و انرژی درونی را تجربه می‌کنند. مفهوم نشاط ذهنی در متن نظریه خودتعیین‌گری و در قالب بهزیستی فضیلت‌گرایانه، با در نظر گرفتن بهزیستی به عنوان چیزی فراتر از کسب لذت ناشی از ارضای نیازها، بهبود یافته است (۹). براساس نظریه خودتعیین‌گری (۸)، احساس نشاط از درون فرد سرچشمه می‌گیرد و مفهوم نشاط ذهنی، به عنوان انرژی‌ای ادراک می‌شود که از خود ناشی می‌شود؛ بنابراین نشاط را می‌توان به وسیله تجربه خودتعیینی مفهوم‌سازی کرد. چنین می‌نماید که افراد با سطوح بالای نشاط ذهنی، خود را به عنوان مصدر اعمال خویش پنداشته و فارغ از هرگونه درگیری با محیط و احساس کنترل از سوی بیرون بوده و خود را توانمند و تأثیرگذار در تعامل با محیط پیرامون می‌شناسند (۱۰) و در جهت اعمال هدفمند، انرژی خود را تنظیم می‌نمایند (۸).

نشاط ذهنی افزایش‌دهنده خلاقیت و فعالیت فرد، تسهیل‌گر روابط اجتماعی و عاملی مهم برای حفظ سلامت و افزایش طول عمر افراد است (۱۱). نشاط ذهنی به مقابله بهتر با استرس و داشتن سلامت روانی بیشتر کمک می‌کند (۸).

مطالعات بسیاری بر رابطه بین نشاط ذهنی و سازه‌های مثبت و یا منفی روان‌شناختی مرتبط با آن تمرکز داشته‌اند و برای نمونه نشان داده‌اند که نشاط ذهنی با رضایت از زندگی (۱۲ و ۱۳)، داشتن معنا در زندگی (۱۰)، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه و وظیفه‌گرایی (۱۰)، احساس خودپیروی (۱۰ و ۱۴)، شادکامی ذهنی (۱۵)، کیفیت دوستی و ذهن-آگاهی (۱۶)، بهزیستی‌های هیجانی، روان‌شناختی و اجتماعی (۱۷)، نیازهای بنیادین روان‌شناختی (۴، ۱۸، ۱۹ و ۲۰)، خودکنترلی (۲۱) و (۲۲)، خوش‌بینی، وظیفه‌گرایی و توافق‌پذیری (۲۳)، رابطه مثبت دارد. همچنین نشان داده شده است که نشاط ذهنی با روان‌رنجوری (۲۴)، احساس اجبار (۱۰ و ۱۴)، تداخل خانواده-کار (۲۳)، عملکرد ضعیف خودکنترلی (۲۲)، احساسات بد و منفی (۶) و نشخوار ذهنی، نگرانی، افسردگی، اضطراب و استرس (۲۱ و ۲۵)، رابطه منفی دارد. ریان و فردریک (۲۶) نشاط ذهنی را با هر دو عامل روان‌شناختی و فیزیکی

مرتبط دانسته‌اند. آن‌ها اظهار داشته‌اند که عوامل روان‌شناختی مانند عشق و عاطفه مثبت، نشاط ذهنی را افزایش و عوامل فیزیکی نظیر خستگی و بیماری با از دست دادن انرژی فرد، نشاط ذهنی وی را کاهش می‌دهند. فیاد و کزارین (۲۷) دریافتند با توجه به نظریه خود-تعیینی، آگاهی از آن چه واقعاً در حال حاضر رخ می‌دهد به نشاط ذهنی منجر می‌گردد.

در افراد دارای نشاط ذهنی، سرزنده بودن آن‌ها نه تنها در فعالیت و بهره‌وری فردی ابراز می‌شود، بلکه این سرزندگی به‌طور مسری به افرادی که با آن‌ها ارتباط دارند سرایت می‌کند و موجب انرژی‌زایی می‌شود (۲۸). بنابراین شناخت عوامل پیش‌بینی‌کننده نشاط ذهنی به عنوان یک شاخص مهم و اساسی از سلامتی و انگیزش (۹) از اهمیت بالایی برخوردار است. در این راستا در مطالعات انجام شده، طیف وسیعی از متغیرها به عنوان عوامل پیش‌بینی‌کننده و یا مرتبط با نشاط ذهنی مورد بررسی قرار گرفته است. اما کمتر پژوهشی را می‌توان یافت که عوامل اثرگذار بر نشاط ذهنی و نیز فرایند این اثرگذاری را با استناد به یک نظریه خاص مورد بررسی قرار داده باشد. در حالی که به نظر می‌رسد یکی از نظریه‌هایی که می‌تواند برای تبیین نشاط ذهنی و عوامل مرتبط با آن سودمند باشد، نظریه بلسکای، استنبرگ و دراپر (۲۹) است. در معرفی این نظریه باید گفت که بلسکای و همکاران (۲۹) در خصوص عوامل مؤثر بر عملکرد فردی، مدل نظری خاصی را ارائه می‌کنند. در این مدل، بلسکای و همکاران (۲۹) بافت خانواده و ویژگی‌های فردی را عواملی مؤثر بر عملکرد فردی معرفی نموده‌اند. منظور از بافت خانواده، نوع روابط عاطفی حاکم بر خانواده، نوع روابط زناشویی و سبک‌های فرزندپروری است؛ منظور از ویژگی‌های فردی مجموع خصوصیات روان‌شناختی از قبیل رشد شناختی، هیجانی، دلبستگی، خوداتکایی، فردیت و رشد اجتماعی است (۳۰). و منظور از عملکرد فردی، راهبردهای فردی در پاسخ به محرک‌های فیزیکی و اجتماعی است (۲۹) با اقتباس از مدل مذکور در این پژوهش به بررسی نقش واسطه‌گری تنظیم شناختی هیجان (به عنوان شاخص ویژگی‌های فردی) در نحوه اثرگذاری کنترل روان‌شناختی والدین (به عنوان شاخص بافت خانواده) بر متغیر نشاط ذهنی (به عنوان شاخص عملکرد فردی) در دانشجویان پرداخته شده است. این هدف در قالب یک مدل علی مورد بررسی قرار گرفته که در ادامه به تشریح آن پرداخته خواهد شد. سازه نشاط ذهنی ارتباط نزدیکی با احساس قدرت دارد (۳۱). براساس گفته‌های موراون و همکاران (۲۲)، نشاط ذهنی یک وضعیت مثبت، پرانرژی و حیاتی است که وقتی افراد درگیر رفتارهای خودمختارانه و مستقل می‌شوند، افزایش و هنگامی که برای عملی احساس اجبار و فشار کنند کاهش می‌یابد. طبق مدل اقتباس شده بلسکای و همکاران (۲۹) کنترل روان‌شناختی والدین به عنوان شاخص بافت خانواده از جمله‌های متغیرهای تأثیرگذار بر نشاط ذهنی است که باعث کاهش رفتار خودمختارانه و مستقل در افراد می‌شود.

از سال ۱۹۹۰، پژوهشگران حوزه رشد، علاقه زیادی به سازه کنترل روان‌شناختی والدین نشان دادند. این سازه، بعد دیگری از سبک فرزندپروری است که در آن والدین با بی‌مهری و ایجاد احساس گناه، به فرزندان فشار می‌آورند تا طبق خواسته آن‌ها عمل کنند (۳۲). در این

و (۵۱). اما توانایی تنظیم شناختی هیجان در افراد، متفاوت است و افراد بر اساس شناخت‌های متفاوت، هیجان‌ات خود را در پاسخگویی به تجربه‌های زندگی تنظیم می‌کنند و بعد از تجربه حوادث آسیب‌زا، راهبردهای مختلفی را به کار می‌گیرند (۵۲). راهبردهای تنظیم شناختی هیجان به دو گروه انطباقی و غیر انطباقی تقسیم می‌شوند. راهبردهای انطباقی شامل ارزیابی مجدد مثبت، برنامه‌ریزی، پذیرش، تمرکز مجدد مثبت و کم اهمیت شماری و راهبردهای مقابله غیر انطباقی شامل سرزنش خود، سرزنش دیگران، نشخوار فکری و فاجعه‌نمایی است (۵۳). راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان نقش محافظتی و راهبردهای منفی نقش تشدیدکننده آسیب‌ها و اختلالات روانی را دارند (۵۴). استفاده مکرر از راهبردهایی مانند سرکوب، نشخوار فکری و علائم افسردگی و اضطراب مرتبط است (۵۵ و ۵۶). همچنین نشان داده شده است که راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان در پیش‌بینی سطوح پایین عواطف و احساسات مثبت هم‌چون شادکامی و سلامت ذهنی نقش دارند (۵۷). بر اساس مطالعات صورت گرفته (۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵ و ۶۶)، ناتوانی در تنظیم هیجان، زمینه‌های مختلف اختلالات روانی را فراهم می‌نماید. برای مثال، ملاک «اجتناب پایدار از محرک مرتبط با تروما» در اختلال استرس پس از سانحه، «واکنش‌های عصبی سریع» در اختلال شخصیت پارانوئید، «مشکل کنترل تکانه» در سوء مصرف مواد، «ترس از چاق شدن» در بی‌اشتهایی روانی و «خلق بالا، نافذ و تحریک‌پذیر» در اختلال دوقطبی همگی اشاره به مشکل در تنظیم شناختی هیجانی دارند (۶۷). پس می‌توان این سازه را به عنوان متغیری تأثیرگذار در رابطه با نشاط ذهنی نیز در نظر گرفت؛ که تاکنون در پژوهشی بدان پرداخته نشده است. هر چند تنظیم شناختی هیجان می‌تواند به عنوان عاملی مؤثر بر نشاط ذهنی مورد بررسی قرار گیرد لیکن مطابق مدل نظری بلسکای و همکاران (۲۹) این دسته از ویژگی‌های فردی خود متأثر از متغیرهای بافت خانوادگی و از جمله تربیتی (کنترل روان‌شناختی والدین) هستند. مطابق مدل نظری ذکر شده، بافت خانواده عامل مؤثر در شکل‌گیری پتانسیل‌های فردی همانند توانایی تنظیم هیجان است. بنابراین، راهبردهای تنظیم شناختی هیجان می‌تواند نقش متغیر واسطه‌ای را در رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی ایفا نماید. بررسی‌ها نشان می‌دهند نشاط ذهنی در پژوهش‌های متعددی مورد بررسی قرار گرفته است، اما پژوهشی که به‌طور مستقیم رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی را مورد بررسی قرار داده باشد، انجام نشده است. همچنین مشخص نشده است که در صورت وجود رابطه بین این دو سازه، کنترل روان‌شناختی والدین از طریق کدام مکانیسم یا متغیر واسطه‌ای می‌تواند بر نشاط ذهنی اثر بگذارد. بر همین اساس هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین با نشاط ذهنی در دانشجویان (شکل ۱) تعیین گردید. تحقیق در این زمینه به منظور روشن شدن مکانیسم این ارتباط و تقویت بدنه پژوهشی مربوطه و (بر اساس نتایج) رسیدن به راهکارهای عملی، به منظور برنامه‌ریزی‌های تربیتی و درمانی، ضروری به نظر می‌رسد.

روش والدین با سرزنش و نادیده گرفتن افکار، احساسات و اعمال فرزندان، باعث اختلال در رشد روان‌شناختی و عاطفی (۳۳، ۳۴ و ۳۵) و ناسازگاری روانی فرزندان (۳۶) می‌گردند. والدین با کنترل روان‌شناختی خود بر فرزندان، رشد روانی-اجتماعی آن‌ها را با مداخله و مزاحمت تحلیل می‌برند و توانایی آن‌ها را برای استقلال و رشد سلامت خود و هویت شخصی بازراری می‌کنند (۳۷) چرا که تجربه روابط ایمن و پایدار با والدین و پرورش در فضایی آرام و ایمن لازمه بهزیستی روانی و جامعه‌پذیری کودکان و نوجوانان است، موضوعی که تحولش متأثر از نگرش‌ها و نوع روابط والدین است (۳۸). بنابراین، کنترل روان‌شناختی والدین می‌تواند نشاط ذهنی را به عنوان مؤلفه‌ای از بهزیستی روانی، تحت تأثیر قرار دهد؛ متغیری که پژوهش‌ها رابطه آن را با نشاط ذهنی مورد بررسی قرار نداده‌اند. بنابراین یکی از اهداف این پژوهش بررسی رابطه تجربی میان این دو متغیر است.

اگرچه ممکن است والدین همیشه به صورت هوشیارانه کنترل روان‌شناختی را مورد استفاده قرار ندهند، اما روش‌های کنترل روان‌شناختی، ناگزیر همه جنبه‌های زندگی کودکان و نوجوانان را در جهت هم‌نوایی با خواسته‌های والدین به وسیله اعمال فشار درونی بر عملکرد کودک و ایجاد هیجان‌های منفی هم‌چون شرم، گناه، غرور و اضطراب جدایی، تحت تأثیر قرار می‌دهند (۳۹). پژوهش‌های وسیعی که در زمینه روش‌های تربیتی و چگونگی برخورد والدین با فرزندان انجام شده است نشان می‌دهند که روش‌های تربیتی والدین اثرات بلندمدتی بر رفتار، عملکرد، انتظارات و در نهایت بر شخصیت افراد در آینده دارد (۴۰ و ۴۱). مطالعات مقطعی و طولی صورت گرفته بر روی نوجوانان نیز حاکی از وجود رابطه مثبت بین کنترل روان‌شناختی والدین با افسردگی (۴۲)، اضطراب (۴۳)، عزت‌نفس پایین (۴۴)، سطوح پایین رضایت از زندگی (۴۵) و ناکامی در ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی (۴۶) است.

با وجود اهمیت مطالعه علمی کنترل روان‌شناختی والدین، مقیاس اندازه‌گیری اختصاصی جهت سنجش چندجانبه ماهیت آن وجود نداشت و همین مسأله منجر به این شد که سوننز و همکاران (۳۲) توجه خود را بر دو مؤلفه کنترل روان‌شناختی والدین به نام‌های کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار و کنترل روان‌شناختی پیشرفت‌مدار متمرکز نمایند. در کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار، والدین برای آن که فرزندان را از نظر جسمی و عاطفی در کنار خود حفظ کنند، به آن‌ها فشار می‌آورند. در کنترل روان‌شناختی پیشرفت‌مدار، والدین زمانی که فرزندان در امور نظیر فعالیت در مدرسه و ورزش، پیشرفت زیادی نداشته باشند، برای بهتر شدن عملکرد به آن‌ها فشار می‌آورند (۳۲).

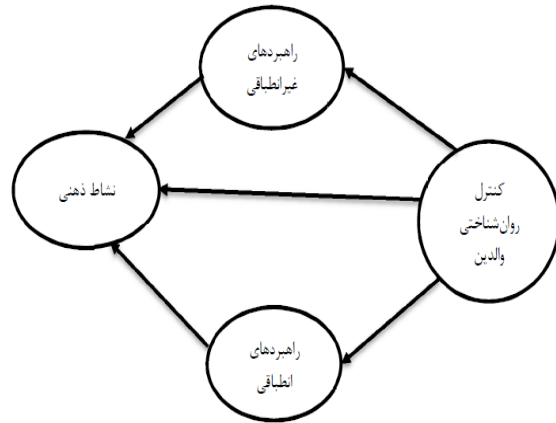
از سوی دیگر، با توجه به مدل بلسکای و همکاران (۲۹) یکی از ویژگی‌های فردی که می‌تواند بر نشاط ذهنی تأثیر داشته باشد، تنظیم شناختی هیجان است.

مطابق با یافته‌های پژوهشی، راهبردهای تنظیم شناختی هیجان یکی از عوامل اساسی اثرگذار بر بهزیستی روانی و کنش‌وری موفق بوده و نقش مهمی در رویارویی افراد با وقایع تنیدگی‌زای زندگی ایفا می‌کند (۴۷، ۴۸ و ۴۹). تنظیم شناختی هیجان به فرایندهای شناختی اطلاق می‌شود که اطلاعات برانگیزاننده هیجانی افراد را مدیریت می‌کنند (۵۰)

روان‌شناختی پیشرفت‌مدار را با تعداد گویه‌های مساوی می‌سنجد. پاسخ‌گویی به گویه‌ها در طیف لیکرت ۵ امتیازی از ۱ (به شدت مخالفم) تا ۵ (به شدت موافقم) انجام می‌شود (۳۲). در پژوهش سوننز و همکاران (۳۲) پایایی خرده‌مقیاس‌ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار گرفت و ضریب ۰/۷۳ برای کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار، و ضریب ۰/۸۱ برای کنترل روان‌شناختی پیشرفت‌مدار گزارش گردید که نشان از همسانی درونی مطلوب خرده‌مقیاس‌ها دارد. سوننز و همکاران (۳۲) روایی سازه این پرسشنامه را با روش تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مطلوب گزارش کردند. در پژوهش بادن‌فیروز، طباطبایی و ناجی (۶۹)، ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۸ و هر کدام از خرده‌مقیاس‌ها شامل کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار ۰/۸۶، و کنترل روان‌شناختی پیشرفت‌مدار ۰/۸۳ نشانگر پایایی مطلوب مقیاس مذکور است. همچنین روایی مقیاس با اجرای همزمان با پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ و پرسشنامه اضطراب بک تأیید شد. نتایج نشان داد که بین نمره کل مقیاس کنترل روان‌شناختی والدین با اضطراب رابطه مثبت و با عزت نفس رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد. در پژوهش حاضر برای تعیین روایی مقیاس از روش تحلیل عاملی تأییدی بهره گرفته شد. نتایج نشان داد که گویه‌ها بار عاملی معنی‌دار و بالاتر از ۰/۶۰ دارند. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی نیز گویای انطباق ساختار عاملی پرسشنامه با داده‌های تجربی است ($\chi^2/df = 1/175$, $p = 0/01$, $\chi^2 = 98/71$, $df = 84$, $CFI = 0/89$, $AGFI = 0/85$, $GFI = 0/87$, $IFI = 0/89$, $RMSEA = 0/02$, $PCLOSE = 0/99$). برای محاسبه پایایی پرسشنامه نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و برای هر دو خرده‌مقیاس ضریب یکسان و برابر با ۰/۸۴ بدست آمد.

پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان: پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی و کرایچ (50) یک ابزار ۱۸ گویه‌ای است که نه راهبرد تنظیم شناختی هیجان را در پاسخ به رخداد‌های تهدیدکننده و استرس‌زای زندگی با استفاده از مقیاس اندازه‌گیری ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) می‌سنجد. ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه در پژوهش‌های خارجی مورد تأیید قرار گرفته است (۴۹ و ۷۰). بر اساس این پژوهش‌ها، نتایج تحلیل عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی، نه عامل را مشخص کرد که این نه عامل به دو بعد راهبردهای انطباقی (با عامل‌های پذیرش، تمرکز مجدد مثبت، برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، کم اهمیت شماری) و راهبرد غیر انطباقی (با عامل‌های سرزنش خود، نشخوار فکری، فاجعه‌نمایی، سرزنش دیگران) تقسیم می‌شوند. همسانی درونی غالب مقیاس‌ها با ضرایب آلفای کرونباخ حداقل برابر ۰/۸۰ تأیید شد (۴۹ و ۷۰). در پژوهش بشارت و بزازیان (۷۱) ضرایب آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس‌ها از ۰/۶۷ تا ۰/۸۹ محاسبه شد. این ضرایب همسانی درونی پرسشنامه را تأیید می‌کنند. ضرایب همبستگی بین نمرات تعدادی از شرکت‌کنندگان در پژوهش در دو نوبت با فاصله زمانی دو تا چهار هفته برای زیرمقیاس‌های پرسشنامه از $r = 0/57$ تا $r = 0/76$ محاسبه شد. این ضرایب پایایی بازآزمایی پرسشنامه را تأیید می‌کنند. روایی محتوایی پرسشنامه براساس داوری

شکل ۱. مدل مفهومی از روابط بین متغیرهای پژوهش

بر اساس هدف و مدل مفروض پژوهش، فرضیه پژوهش عبارت از این است که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی را واسطه‌گری می‌کنند.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است که در آن روابط بین متغیرها که همگی از نوع متغیر مکنون هستند با استفاده از روش الگو-یابی معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل همه دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه شیراز است که در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند. از این جامعه، ۳۴۶ دانشجوی کارشناسی (۱۸۱ زن و ۱۶۵ مرد) با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای و با توجه به ملاک کلاین (۶۸) منبئ بر تعیین حجم نمونه بر اساس ۱۰ تا ۲۰ برابر تعداد پارامترهای مدل پژوهش، انتخاب شدند. بدین صورت که در ابتدا از مجموع دانشکده‌های دانشگاه شیراز، ۶ دانشکده به‌طور تصادفی انتخاب شدند. سپس، در هر یک از دانشکده‌ها دو کلاس به‌طور تصادفی برگزیده شد و تمام دانشجویان کلاس‌ها به ابزارهای پژوهش پاسخ دادند. بدین ترتیب در این پژوهش، ۵۲/۳ درصد از شرکت‌کنندگان، زن و ۴۷/۷ درصد از آن‌ها مرد بودند. میانگین سن مردان ۲۰/۰۱ با انحراف استاندارد ۱/۶۹ سال و میانگین سن زنان ۱۹/۹۷ با انحراف استاندارد ۱/۶۴ سال بود.

در پژوهش حاضر برای اندازه‌گیری متغیرها از این ابزارها استفاده گردید: **مقیاس کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار و پیشرفت‌مدار:** مقیاس کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار و پیشرفت‌مدار توسط سوننز و همکاران (۳۲) ساخته شده و ادراک نوجوانان از میزان کنترل روان‌شناختی والدین را مورد اندازه‌گیری قرار می‌دهد. این مقیاس شامل ۱۶ گویه است که دو خرده‌مقیاس کنترل روان‌شناختی وابسته‌مدار و کنترل

توسط آن‌ها در اختیار کسی قرار نخواهد گرفت و کسب رضایت آگاهانه، علاقه شرکت‌کنندگان را برای پر کردن پرسشنامه‌ها برانگیخت و سپس پرسشنامه‌ها را که به صورت تصادفی منظم شده بودند به صورت گروهی در اختیار آن‌ها قرار داد. برای تکمیل پرسشنامه‌ها محدودیت زمانی وجود نداشت هر چند که تکمیل آنها در مدت زمان ۱۰ تا ۱۵ دقیقه به طول انجامید.

تجزیه و تحلیل بخش یافته‌های توصیفی پژوهش و نیز ماتریس همبستگی بین متغیرها با استفاده از نرم‌افزار SPSS (ویرایش ۲۰) و آزمون فرضیه و مدل پژوهش با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و به کارگیری نرم‌افزار AMOS (ویرایش ۲۰) انجام شد. برای تعیین معنی‌داری نقش واسطه‌گری متغیرهای میانجی نیز از روش بوت استرپ استفاده شد.

یافته‌ها

ابتدا برای اطمینان از این که داده‌ها مفروضه‌های بنیادی روش مدل‌یابی معادلات ساختاری را برآورده می‌کنند، پس از غربالگری داده‌های اولیه (بررسی داده‌های از دست رفته و بررسی داده‌های پرت)، چند مفروضه اصلی مدل‌یابی معادلات ساختاری بررسی شد.

به باور کلاسن (۶۸) قدر مطلق ضریب کجی کمتر از ۳ و ضریب کشیدگی کمتر از ۱۰ ملاک بهنجار بودن هریک از متغیرها است. در این مطالعه، مقادیر قدر مطلق شاخص‌های کجی و کشیدگی داده‌ها کوچکتر از ۳ و ۱۰ به دست آمد که بیانگر بهنجار بودن هر یک از متغیرها است.

هم‌خطی چندگانه، مفروضه مهم دیگری است که از طریق محاسبه آماره تحمل و عامل تورم واریانس مورد بررسی قرار گرفت. مقدار شاخص تحمل کمتر از ۰/۱۰ و مقدار عامل تورم واریانس بیشتر از ۱۰ بیانگر هم‌خطی چندگانه بین متغیرها است. در این پژوهش، در هیچ یک از مقادیر تحمل محاسبه شده برای متغیرهای پژوهش، انحرافی از مفروضه هم‌خطی چندگانه مشاهده نشد. در جدول ۱ مقدار شاخص‌های کجی، کشیدگی، تحمل و عامل تورم واریانس متغیرهای پژوهش نشان داده شده است.

هشت نفر از متخصصان روان‌شناسی بررسی و ضرایب توافق کندال برای زیرمقیاس‌ها از ۰/۸۱ تا ۰/۹۲ محاسبه شد.

در پژوهش حاضر برای تعیین روایی مقیاس از روش تحلیل عاملی تأییدی بهره گرفته شد. نتایج نشان دادند که گویه‌ها دارای بار عاملی معنی‌دار و بالاتر از ۰/۴۹ ($p < ۰/۰۰۱$) هستند و در عامل‌های مربوط به خود بار شده‌اند. شاخص‌های برازش ($\chi^2/df = ۱/۱۷۴$)، $p = ۰/۰۰۱$ ، $AGFI = ۰/۸۲$ ، $CFI = ۰/۸۷$ ، $\chi^2 = ۱۶۹/۰۸$ ، $df = ۹۷$ ، $GFI = ۰/۹۵$ ، $RMSEA = ۰/۰۴$ ، $IFI = ۰/۹۷$ ، $PCLOSE = ۰/۶۸$ ، نیز بر خوب بودن برازش داده‌ها با ساختار عاملی این مقیاس دلالت دارند. برای محاسبه پایایی پرسشنامه نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید و مقدار این ضریب برای زیر مقیاس‌های ۹ گانه از ۰/۶۲ تا ۰/۹۱ بدست آمد.

مقیاس نشاط ذهنی: به منظور اندازه‌گیری نشاط ذهنی از مقیاس نشاط ذهنی حالتی ریان و فردریک (۲۶) استفاده شد، که انرژی و نشاط کنونی فرد را اندازه‌گیری می‌کند. این مقیاس دارای ۷ گویه است و به صورت طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (بسیار مخالفم) تا ۷ (بسیار موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. در این مقیاس نمرات بیشتر به معنای نشاط ذهنی بیشتر است. میزان پایایی مقیاس نشاط ذهنی با استفاده از روش آلفای کرونباخ در پژوهش اویزال و همکاران (۱۵)، برابر ۰/۸۴ و روایی آن با استفاده از محاسبه همبستگی هر گویه با نمره کل، در محدوده‌ای از ۰/۴۸ تا ۰/۷۴ گزارش شده است. در پژوهش حق‌بین و شیخ‌الاسلامی (۷۲) پایایی مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۳ بدست آمد و هم‌چنین روایی آن با روش تحلیل عاملی تأییدی مطلوب گزارش شد. در پژوهش حاضر برای تعیین روایی مقیاس از روش تحلیل عاملی تأییدی بهره گرفته شد. نتایج نشان داد که گویه‌ها بار عاملی معنی‌دار و بالاتر از ۰/۵۳ ($P < ۰/۰۰۱$) دارند. شاخص‌های برازش ($\chi^2/df = ۰/۶۱$)، $p = ۰/۰۵$ ، $GFI = ۰/۸۹$ ، $CFI = ۱$ ، $\chi^2 = ۶/۷۲$ ، $df = ۱۱$ ، $GFI = ۰/۸۹$ ، $RMSEA = ۰/۰۰۱$ ، $IFI = ۱$ ، $PCLOSE = ۰/۹۸$ ، گویای انطباق ساختار عاملی پرسشنامه با داده‌های تجربی است. برای محاسبه پایایی پرسشنامه نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ بدست آمد.

برای جمع‌آوری اطلاعات پس از هماهنگی با مسئولین مربوطه به دانشکده‌های منتخب مراجعه شد و پس از هماهنگی با کارشناس آموزشی هر دانشکده، از هر دانشکده دو کلاس به‌طور تصادفی انتخاب شد. پژوهشگر پس از گفتگو و توضیح دادن اهمیت پژوهش و این که داده‌ها به صورت گروهی تحلیل خواهند شد و اطلاعات تکمیل شده

جدول ۱. مقادیر کجی، کشیدگی و شاخص‌های هم‌خطی چندگانه متغیرهای پژوهش

متغیر	شاخص کجی	شاخص کشیدگی	شاخص تحمل	عامل تورم واریانس
۱- کنترل روان‌شناختی والدین	۰/۴۳	-۰/۰۰۳	۰/۹۴	۱/۰۶
۲- راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان	-۰/۰۴	-۰/۱۶	۰/۹۶	۱/۰۴
۳- راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان	۰/۱۸	-۰/۱۹	۰/۹۸	۱/۰۲
۴- نشاط ذهنی	-۰/۲۶	-۰/۳۵	---	---

به منظور ارائه تصویری روشن از وضعیت متغیرهای پژوهش و پیش از پرداختن به یافته‌های مرتبط با آزمون مدل پژوهش، برخی شاخص‌های توصیفی مانند میانگین، انحراف استاندارد، حداقل و حداکثر نمرات متغیرها در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. اطلاعات توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمرات	حداکثر نمرات
۱- کنترل روان‌شناختی والدین	۳۵/۲۸	۱۱/۰۶	۱۶	۷۸
۲- راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان	۳۳/۶۹	۶/۷۸	۱۶	۵۰
۳- راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان	۲۳/۵۳	۵/۱۴	۱۲	۴۰
۴- نشاط ذهنی	۲۲/۶۴	۶/۳۵	۷	۳۴

هم‌چنین به منظور بررسی چگونگی ارتباط متغیرهای پژوهش و ایجاد زمینه برای تحلیل‌های بعدی، همبستگی پیرسون مرتبه صفر آن‌ها محاسبه شد که نتایج حاصل از آن در جدول ۳ آورده شده است.

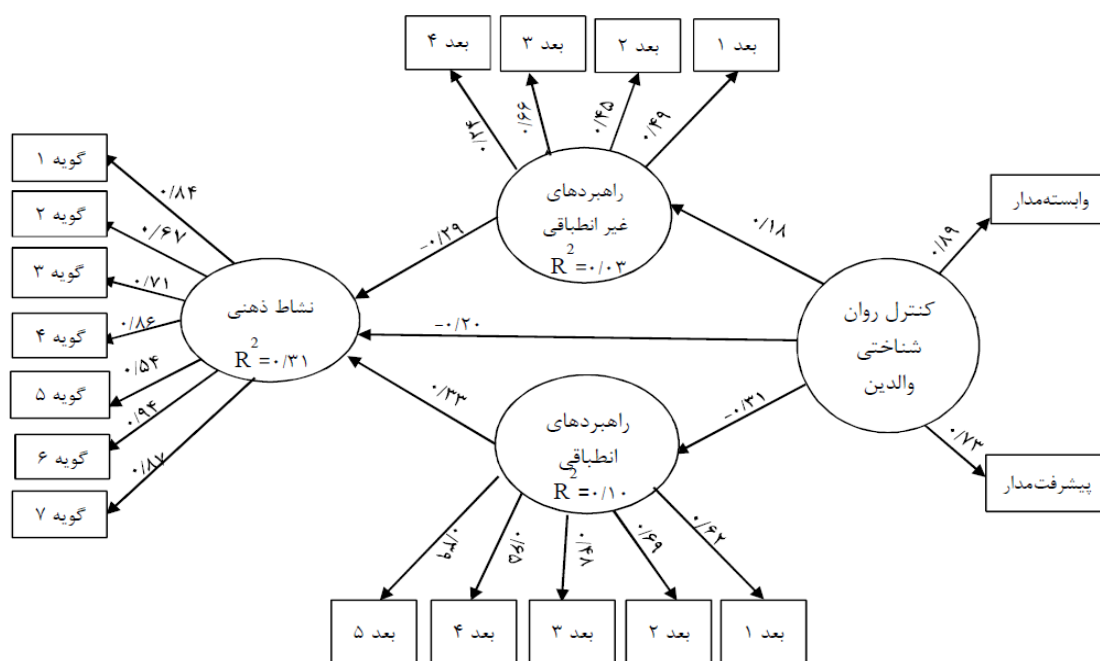
جدول ۳. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴
۱- کنترل روان‌شناختی والدین	۱			
۲- راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان	۰/۲۰**	۱		
۳- راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان	۰/۱۳*	-۰/۰۱	۱	
۴- نشاط ذهنی	-۰/۳۰**	۰/۳۴**	-۰/۲۴**	۱

* $P < ۰/۰۵$ ** $P < ۰/۰۱$

فرضیه و مدل پژوهش از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد که نتایج حاصل از آن در شکل ۲ نشان داده شده است.

نتایج ماتریس همبستگی ارائه شده در جدول ۳ حاکی از رابطه معنی‌دار کنترل روان‌شناختی والدین با راهبردهای انطباقی و راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان و نشاط ذهنی است. به منظور آزمون

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش

ابعاد راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان: ۱- کم اهمیت شماری، ۲- ارزیابی مجدد مثبت، ۳- برنامه ریزی، ۴- تمرکز مجدد مثبت، ۵- پذیرش. ابعاد راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان: ۱- سرزنش خود، ۲- نشخوار فکری، ۳- قاجعه نمایی، ۴- سرزنش دیگران.

شاخص‌های برازش مدل نهایی پژوهش در جدول ۴ آورده شده‌اند که با توجه به ملاک کلاین (۶۸) بیانگر برازندگی مطلوب مدل هستند.

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل نهایی پژوهش

شاخصه	χ^2/df	CFI	AGFI	GFI	IFI	PCLOSE	RMSEA
۱							
مدل پژوهش	۱/۶۳	۰/۹۷	۰/۹۲	۰/۹۴	۰/۹۷	۰/۸۶	۰/۰۴
دامنه پذیرش	< ۳	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	> ۰/۰۵	< ۰/۰۸

روابط متغیرهای موجود در مدل نهایی به صورت اثرات مستقیم، غیر-مستقیم و کل متغیرها در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. ضرایب مسیر اثرات مستقیم، غیرمستقیم و کل متغیرها در مدل نهایی

مسیر					
اثر مستقیم		اثر غیرمستقیم		اثر کل	
β	P	β	P	β	P
-۰/۲۰	۰/۰۱	-۰/۱۶	۰/۰۰۱	-۰/۳۶	۰/۰۱
-۰/۳۱	۰/۰۰۱	---	---	-۰/۳۱	۰/۰۱
۰/۱۸	۰/۰۲	---	---	۰/۱۸	۰/۰۴
۰/۳۳	۰/۰۲	---	---	۰/۳۳	۰/۰۱
-۰/۲۹	۰/۰۱	---	---	-۰/۲۹	۰/۰۱

دست دهد، کاهش می‌یابد. جو (۱۰) نیز اظهار داشته است که نشاط ذهنی با نیاز به خودپیروی و شایستگی رابطه مثبت دارد. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان گفت در کنترل روان‌شناختی، والدین با ورود به حیطه افکار، احساسات و رفتارهای فرزند با ایجاد احساسات درونی مانند شرم، گناه، غرور و اضطراب، مانع از بروز حس خودپیروی و استقلال در او می‌شوند (۴۵). از سوی دیگر، نتایج پژوهش‌های شیخ‌الاسلامی و دفترچی (۴)، عرب‌زاده (۱۸)، گارگیروبیچ و سوننز (۴۶)، مک و همکاران (۱۹)، میلیوسکایا و کوسنتر (۲۰) نشان می‌دهند ارضای سه نیاز اساسی روان‌شناختی (خودپیروی، شایستگی و ارتباط) به‌طور مثبت و معنی‌داری نشاط ذهنی افراد را پیش‌بینی می‌کند. براساس نظریه خودتعیین‌گری ریان و دسی (۸) پژوهشگران در مورد کنترل روان‌شناختی والدین استدلال کرده‌اند که آثار این کنترل در همه ابعاد سه نیاز اساسی روان‌شناختی گسترش می‌یابند. به همین دلیل کنترل روانی منجر به احساس فشار (ناکامی در خودپیروی)، حقارت و شکست (ناکامی در شایستگی) و از خودبیگانگی در رابطه والدین-کودک (ناکامی در ارتباط) می‌شود (۴۶). سوننز و همکاران (۳۲) اظهار می‌کنند به دلیل تمایل والدین به کنترل روانی و ماهیت دخالت‌گرایانه آن، فرزندان که کنترل روانی بر آنان اعمال می‌شود اغلب احساس می‌کنند برای شرکت در فعالیت‌هایی که عملکرد واقعی آن‌ها را منعکس نمی‌کنند تحت فشار هستند (احساس ارضای کم نیاز خودپیروی). همچنین این فرزندان درباره توانایی خود برای مقابله مؤثر با چالش‌هایی که در زندگی با آن‌ها روبرویند احساس ناامنی می‌کنند (احساس ارضای کم نیاز شایستگی). بنابراین والدین با کنترل روانی خود بر فرزندان، احساس قدرت، خودپیروی، استقلال و شایستگی که رابطه مثبت با نشاط ذهنی دارند را از آن‌ها سلب می‌کنند. همچنین، از آن‌جایی که والدینی که کنترل روانی اعمال می‌کنند به دستکاری حوزه فرزند-والدینی شناخته شده‌اند، فرزندان‌شان نیز احساس ناامنی در مورد عشق و مراقبت دیگران را در خود رشد می‌دهند که به تبع آن باعث کاهش نشاط ذهنی به عنوان مؤلفه‌ای از بهزیستی ذهنی در فرزندان می‌گردند. در بررسی مسیر مستقیم تأثیر کنترل روان‌شناختی والدین بر راهبردهای انطباقی و غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان، نتایج بیانگر رابطه منفی و معنی‌دار کنترل روان‌شناختی والدین با راهبردهای انطباقی و رابطه مثبت و

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود اثر مستقیم کنترل روان‌شناختی والدین بر نشاط ذهنی ($\beta = -0.20, p < 0.01$)، راهبردهای انطباقی ($\beta = -0.31, p < 0.001$)، و راهبردهای غیر انطباقی ($\beta = 0.18, p < 0.01$) تنظیم شناختی هیجان معنی‌دار است. همچنین کنترل روان‌شناختی والدین توانسته است به‌طور غیر مستقیم و به نحو معنی‌دار از طریق راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بر نشاط ذهنی ($\beta = -0.16, p < 0.01$)، اثر داشته باشد. لازم به ذکر است که معنی‌داری اثر غیر مستقیم مدل از طریق بوت‌استرپ انجام و مورد تایید قرار گرفت. افزون بر این، اثر مستقیم متغیر میانجی راهبردهای انطباقی ($\beta = 0.33, p < 0.01$) و راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان بر نشاط ذهنی ($\beta = -0.29, p < 0.01$)، نیز معنی‌دار هستند. در مجموع، با توجه به یافته‌ها می‌توان گفت که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان نقش واسطه‌ای در رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی فرزندان دارند و متغیرهای مدل (شکل ۲) توانستند ۳۱ درصد از واریانس نشاط ذهنی در دانشجویان را تبیین کنند.

بحث و بررسی

هدف از این پژوهش، شناخت رابطه علی بین کنترل روان‌شناختی والدین با نشاط ذهنی در دانشجویان با واسطه‌گری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بود. نتایج تحلیل‌ها با بهره‌گیری از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری، برازندگی الگوی علی پیشنهادی با داده‌های جمع‌آوری شده را تأیید کرد. در مجموع، ۳۱ درصد از واریانس نشاط ذهنی در دانشجویان به واسطه متغیرهای مدل تبیین شد. در ادامه به بررسی و تبیین یافته‌های مربوط به مسیرهای مدل پژوهش پرداخته می‌شود. در بررسی مسیر مستقیم کنترل روان‌شناختی والدین به نشاط ذهنی نتایج بیانگر رابطه منفی و معنی‌دار کنترل روان‌شناختی والدین با نشاط ذهنی بود. این یافته با توجه به نتایج مطالعات جو (۱۰)، موراون و همکاران (۲۲)، نیکس و همکاران (۱۴)، قابل تبیین است. بر اساس نظر نیکس و همکاران (۱۴) (و موراون و همکاران (۲۲) نشاط ذهنی با انجام اعمالی که در آن‌ها فرد احساس خودپیروی کند، افزایش یافته و در صورتی که در انجام اعمال، حس تحت کنترل دیگران بودن به فرد

و کاهش هیجان‌های مثبت (۴۷) و در نتیجه کاهش نشاط ذهنی افراد می‌شود.

نتیجه دیگر پژوهش نشان داد که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان، رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی را واسطه‌گری می‌کنند. بدین معنی که کنترل روان‌شناختی والدین با اثرگذاری منفی بر استفاده از راهبردهای انطباقی و اثرگذاری مثبت بر به کارگیری راهبردهای غیر انطباقی، باعث کاهش نشاط ذهنی می‌گردد. بدین ترتیب، مدل نظری بلسکای و همکاران (۲۹) پیرامون نقش واسطه‌گری پتانسیل‌ها و ویژگی‌های فردی برای متغیرهای محیطی و سطح عملکرد تأیید می‌گردد. در تبیین این یافته می‌توان گفت، والدین با کنترل روان‌شناختی خود، ممکن است عمده‌ا یا ناخواسته الگویی از راه‌های تنظیم هیجان‌ها را به فرزندان ارائه دهند (۴۱ و ۳۴) یا از طریق واکنش به هیجان‌ها فرزندان بر آن‌ها تأثیر بگذارند (۳۷). در واقع، والدینی که فرزندان خود را از نظر روانی کنترل می‌کنند نوعی زمینه محیطی فراهم می‌آورند که با ایجاد اجبار و فضای خانوادگی غیرقابل پیش‌بینی یا منفی، بر تنظیم هیجان‌ها فرزندان تأثیر می‌گذارد (۳۴). این محیط فرزندان به خاطر قدرت اعمال شده توسط والدین، احساس فشار می‌کند و در نتیجه از نظر عاطفی یا متزلزل و ناپایدار است یا بیش از حد وابسته (۳۵). در واقع به نظر می‌رسد کنترل روان‌شناختی والدین صرفاً به دلیل عدم برآورده ساختن نیازهای بنیادین روان‌شناختی (نیاز به استقلال، شایستگی و ارتباط) فرزندان بر نشاط ذهنی اثرگذار نیست، بلکه به دلیل نفوذی که بر استفاده از راهبردهای مختلف تنظیم هیجان دارد، نشاط ذهنی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به عبارت دیگر، والدین با کنترل روانی فرزندان، آن‌ها را به سمت استفاده از راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان سوق می‌دهند و با توجه به وجود همبستگی بین این نوع راهبردها با انواع اختلالات روانی، به‌طور غیرمستقیم موجب کاهش نشاط ذهنی در آن‌ها می‌شوند.

این پژوهش با بررسی اثر واسطه‌ای تنظیم شناختی هیجان در رابطه میان کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی نشان داد که کنترل روان‌شناختی والدین با اثرگذاری مثبت بر راهبردهای غیر انطباقی و اثرگذاری منفی بر راهبردهای انطباقی منجر به کاهش نشاط ذهنی می‌شود. در این راستا، پژوهش حاضر با روشن نمودن مکانیزم و چگونگی رابطه بین کنترل روان‌شناختی والدین و نشاط ذهنی از منظر جدیدی، به گسترش و بسط دانش در این زمینه کمک نموده است. به لحاظ کاربردی، در خصوص ارتباط کنترل روان‌شناختی والدین با تنظیم شناختی هیجان و نشاط ذهنی پیشنهاد می‌شود که دوره‌های آموزشی سبک فرزندپروری در بعد کنترل روان‌شناختی والدین، برای اولیاء برگزار گردد. همچنین سیاست‌گذاران تعلیم و تربیت، معلمان، والدین و مشاوران می‌توانند با آموزش تنظیم شناختی صحیح هیجان به افراد، توان هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی، مدیریت رفتار و هیجان‌ها را ایجاد نمایند و از این طریق زمینه نشاط ذهنی آنان را فراهم آورند.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به انجام آن در نمونه‌ای متشکل از دانشجویان کارشناسی دانشگاه شیراز اشاره کرد. از این رو، احتیاط در تعمیم نتایج به گروه‌ها و دوره‌های تحصیلی دیگر توصیه می‌گردد.

معنی‌دار کنترل روان‌شناختی والدین با راهبردهای غیر انطباقی بود. براساس این یافته، مدل نظری بلسکای و همکاران (۲۹) پیرامون تأثیرپذیری راهبردهای تنظیم شناختی هیجان به عنوان یک ویژگی فردی از متغیرهای محیطی و از جمله تربیتی مانند کنترل روان‌شناختی والدین تأیید می‌گردد. همچنین، بیشتر نظریه‌پردازان معتقدند تنظیم هیجانی به وسیله تجارب دنیای اجتماعی، به ویژه تعامل با والدین شکل می‌گیرد (۶۲). در واقع، والدینی که در فرایند تربیت و ارتباط با فرزند خود به تبادل اطلاعات می‌پردازند و بدین ترتیب از وضعیت عمومی فرزند خود مطلع می‌گردند و در ارتباط با مسائل فرزند، رویکردی مثبت و حمایت‌کننده انتخاب می‌کنند، با مهیا کردن شرایط مناسب برای پذیرش نیازها، احساسات و افکار فرزندان در شرایط ناگوار و استرس‌زا زمینه را برای استفاده از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان فراهم ساخته و موجب تقلیل میزان استفاده از راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان در فرزندان می‌شوند (۷۳). باربر و هارمون (۳۹) نشان دادند کنترل روان‌شناختی والدین، با تداخل با توانایی نوجوانان، رشد خودپیروی آنان را مختل می‌کند و به نوبه خود، تنظیم افکار و احساسات آن‌ها را مختل می‌سازد؛ بنابراین کنترل روان‌شناختی والدین از یک سو باعث کاهش میزان استفاده فرزندان از راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان و از سوی دیگر موجب تقویت راهبردهای غیر انطباقی تنظیم شناختی هیجان در فرزندان می‌گردد.

در بررسی مسیر مربوط به تأثیر راهبردهای تنظیم شناختی هیجان بر نشاط ذهنی نتایج نشان داد که راهبردهای انطباقی اثر مثبت و معنی‌دار و راهبردهای غیر انطباقی اثر منفی و معنی‌دار بر نشاط ذهنی دارند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، افراد در هنگام برخورد با تجربه ناگوار یا تنش‌زای زندگی، برای حفظ سلامت روانی و هیجانی خود از راهکارهای شناختی مختلفی برای تنظیم هیجان‌ها خود استفاده می‌کنند (۷۰). هر یک از این راهبردها اثرات هیجانی متفاوتی بر جای می‌گذارد که برخی مثبت و برخی منفی هستند. به‌طور کلی یافته‌های پژوهشی بیانگر وجود رابطه قوی بین راهبردهای تنظیم شناختی هیجان با آسیب‌شناسی روانی است (۵۶)، به گونه‌ای که اشکال در تنظیم هیجان به عنوان مؤلفه کلیدی در چندین مدل آسیب‌شناسی روانی برای اختلالات خاص، مانند اختلال شخصیت مرزی (۶۶)، اضطراب و اختلال افسردگی اساسی (۶۵)، اختلال دوقطبی، اختلال اضطراب تعمیم‌یافته، اختلال اضطراب اجتماعی (۵۹)، اختلالات خوردن (۶۰)، رفتارهای تکراری متمرکز بر بدن مثل ناخن جویدن و کندن پوست (۶۴)، اختلالات مرتبط با سوءمصرف مواد و الکل (۵۸) و رفتارهای خودکشی‌گرا (۶۳) ارائه شده است. در مقابل، استفاده از راهبردهای انطباقی با خوش‌بینی و عزت نفس (۵۶)، احساس شایستگی و خودپذیری در محیط (۴۷)، کنار آمدن با رخداد استرس‌زا (۴۹) و حس شادزیستی (۴۷) همراه بوده است. به عبارتی دیگر، افراد با به کارگیری راهبردهای انطباقی تنظیم شناختی هیجان می‌توانند به آسانی تجارب منفی زندگی‌شان را تحمل نموده یا بر آنها چیره شوند (۵۲). بنابراین، استفاده از راهبردهای انطباقی منجر به افزایش هیجان‌های مثبت، کاهش هیجان‌های منفی (۴۷) و در نتیجه افزایش نشاط ذهنی و استفاده از راهبردهای غیر انطباقی منجر به افزایش هیجان‌های منفی

standardization. J App Psychol Res. 2014; 5(4):103-130.

https://japr.ut.ac.ir/article_55054_2956b9f04799c9ff5a0bf25bbeb9bc30

4. Sheikholeslami R, Daftarchi E. The predicting of students' subjective vitality by goal orientations and basic psychological needs. J Psychol. 2015; 19(2): 147 – 174.

<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=256478>

5. Mico L, Sanches JM, Cardoso JS. The vitality of pattern recognition and image analysis. Neurocomputing. 2015; 150(1): 124-125.

[DOI: 10.1016/j.neucom.2014.09.056]

6. Bostic TJ, Rubio DM, Hood M. A validation of the subjective vitality scale using structural equation modeling. Soc Indic Res. 2000; 52(3): 313-324.

[DOI: 10.1023/A:1007136110218]

7. Saricam H. Mediating role of self-efficacy on the relationship between subjective vitality and school burnout in Turkish adolescents. International J Educ Res. 2015; 6(1): 1-12.

<https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/44147653>

8. Ryan RM, Deci EL. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation social development and well-being. Am Psychol. 2000; 55(1): 68-78.

[DOI: 10.1037110003-066X.55.1.68]

9. Ryan RM, Deci EL. From ego depletion to vitality: theory and findings concerning the facilitation of energy available to the self. Soc Personal Psychol Compass. 2008; 2(2): 702-717.

[DOI: 10.1111/j.1751-9004.2008.00098.x]

10. Ju H. The relationship between physical activity, meaning in life, and subjective vitality in community-dwelling older adults. Arch Gerontol Geriatr. 2017; 73: 120-124.

[DOI: 10.1016/j.archger.2017.08.001]

11. Marzocchi R, Moscatiello S, Villanova N, Suppini A, Marchesini G. Psychological profile and quality of life of morbid obese patients attending a cognitive behavioral program. Psihol Teme. 2008; 17(2): 349-360.

<https://hrcak.srce.hr/32447>

12. Castillo I, Tomás I, Balaguer I. The Spanish-version of the subjective vitality

نتیجه گیری

در پایان با توجه به یافته‌های حاصل از این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که کاهش کنترل روان‌شناختی والدین موجب افزایش استفاده از راهبردهای سازنده و کاهش استفاده از راهبردهای غیرسازنده تنظیم شناختی هیجان در فرزندان می‌شود و همین امر، موجبات ارتقای نشاط ذهنی فرزندان را فراهم می‌آورد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

طراحی و ایده پردازی: فریده یوسفی و نرجس عباسی؛ روش‌شناسی و تحلیل داده‌ها: فریده یوسفی و نرجس عباسی؛ نظارت و نگارش نهایی: فریده یوسفی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

1. Seligman ME, Steen, TA, Park N, Peterson C. Positive psychology progress: Empirical validation of interventions. Am Psychol. 2005; 60(5): 410-421.

<https://soulsweet.de/wp-content/uploads/2017/05/Seligman-Tracy.pdf>

2. Harris AH, Standard S. Psychometric properties of the life regard index-revised: a validation study of a measure of personal meaning. Psychol Rep. 2001; 89(3):759-773.

[DOI: 10.2466/pr0.2001.89.3.759]

3. Khdayary-Frd M, Ghobari Bonab B, Akbari Zardkhaneh S, Zamapoor H, Derakhshan M, Mousavi SA. Iranian positiveness scale: construction and

- satisfaction. *Psychol Sport Exerc.* 2011; 12(5): 533-539.
[DOI: 10.1016/j.psychsport.2011.05.006]
20. Milyavskaya M, Koestner R. Psychological needs, motivation, and well-being: a test of self-determination theory across multiple domains. *Pers Individ Differ.* 2011; 50(3): 387-391.
[DOI: 10.1016/j.paid.2010.10.029]
21. Sarafraz MR, Ghorbani N, Jawaheri H. Self-control: a single or dual capacity? Distinguishing between inhibitory and motivational aspects in Tehran University students. *Q J Psychol Health Res.* 2012; 6(4): 69 – 75.
<http://rph.khu.ac.ir/article--1536-1-fa.html>
22. Muraven M, Gagné M, Rosman H. Helpful self-control: autonomy support, vitality, and depletion. *J Exp Soc Psychol.* 2008; 44(3): 573-585.
[DOI: 10.1016/j.jesp.2007.10.008]
23. Javanmard sh, Arizi HR, Nori A. Structural equation modeling in explaining the relationship between psychological well-being, personality and work-family conflict. *Q J Psychol Health Res.* 2014; 8(2): 11-20.
<http://rph.khu.ac.ir/article-1-2061-fa.html>
24. Deniz ME, Satici SA. The relationships between big five personality traits and subjective vitality. *An psicol.* 2017; 33(2): 218-224.
<http://rph.khu.ac.ir/article-1-1536-fa.html>
25. Cordeiro P, Paixão P, Lens W, Lacante M, Sheldon K. Factor structure and dimensionality of the balanced measure of psychological needs among Portuguese high school students. Relations to well-being and ill-being. *Learn Individ Differ.* 2016; 47: 51-60.
[DOI: 10.1016/j.lindif.2015.12.010]
26. Ryan RM, Frederick C. On energy, personality, and health: subjective vitality as a dynamic reflection of well-being. *J Pers.* 1997; 65(3): 529-565.
[DOI: 10.1111/j.1467-6494.1997.tb00326.x]
27. Fayad YI, Kazarian SS. Subjective vitality of Lebanese adults in Lebanon: validation of the Arabic version of the scale: psychometric properties and evidence of validity. *Span J Psychol.* 2017; 20(e26): 1-8.
[DOI: 10.1017/sjp.2017.22]
13. Couto N, Antunes R, Monteiro D, Moutão J, Marinho D, Cid L. Validation of the subjective vitality scale and study of the vitality of elderly people according to their physical activity. *Rev bras cineantropom desempenho hum.* 2017; 19(3): 261-269.
[DOI: 10.5007/1980-0037.2017v19n3p261]
14. Nix GA, Ryan RM, Manly JB, Deci EL. Revitalization through self-regulation: the effects of autonomous and controlled motivation on happiness and vitality. *J Exp Soc Psychol.* 1999; 35(3): 266-284.
[DOI: 10.1006/jesp.1999.1382]
15. Uysal R, Satici SA, Satici B, Akin A. Subjective vitality as mediator and moderator of the relationship between life satisfaction and subjective happiness. *Educ Sci Theory Prac.* 2014; 14(2): 489-497.
<https://eric.ed.gov/?id=EJ1038697>
16. Akin A, Satici SA, Arslan S, Akin U, Kayis AR. The validity and the reliability of the Turkish version of the Subjective Vitality Scale (SVS). Presented in 4th World Conference on Educational Sciences, Barcelona, Spain. 2012.
https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q
17. Salama-Younes M. Positive mental health, subjective vitality and satisfaction with life for French physical education students. *World J Sport Sci.* 2011; 4(2): 90-97.
<https://www.researchgate.net/publication/268198346>
18. Arabzadeh M. The relationship between basic psychological needs and subjective vitality in the elderly. *Salmand.* 2017; 12(2): 173 – 179.
<http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1149-fa.htm>
19. Mack DE, Wilson PM, Oster KG, Kowalski KC, Crocker PR, Sylvester BD. Well-being in volleyball players: examining the contributions of independent and balanced psychological need

- children's perceptions of psychological control: Developmental and conceptual considerations. In B. K. Barber (Ed.), *Intrusive parenting: How psychological control affects children and adolescents* (p. 125-159). American Psychological Association. 2002. <https://doi.org/10.1037/10422-005>.
[DOI: 10.1037/10422-005]
36. Barber BK, Stolz HE, Olsen JA. Parental support, psychological control, and behavioral control: assessing relevance across time, culture, and method. *Monogr Soc Res Child Dev.* 2005; 70(4): 58-72. <https://www.jstor.org/stable/3701442>
37. Scharf M, Goldner, L. "If you really love me, you will do/be...": parental psychological control and its implications for children's adjustment. *Dev Rev.* 2018; 49: 16-30. [DOI: 10.1016/j.dr.2018.07.002]
38. Vandeleur CL, Perrez M, Schoebi D. Associations between measures of emotion and familial dynamics in normative families with adolescents. *Swiss J Psychol.* 2007; 66(1): 5-16. [DOI: 10.1024/1421-0185.66.1.5.]
39. Barber BK, Harmon EL. Violating the self: parental psychological control of children and adolescents. In B. K. Barber (Ed.), *Intrusive parenting: how psychological control affects children and adolescents* (pp. 15-52). Washington, DC, US: American Psychological Association. 2002. [DOI: 10.1037/10422-002]
40. Aslan S. The analysis of relationship between school-bullying, perceived parenting styles and self-esteem in adolescents. *Procedia Soc Behav Sci.* 2011; 30: 1798-1800. [DOI: 10.1016/j.sbspro.2011.10.346]
41. Bariola E, Gullone E, Hughes EK. Child and adolescent emotion regulation: the role of parental emotion regulation and expression. *Clin Child Fam Psychol Rev.* 2011; 14(2): 198. [DOI: 10.1007/s10567-011-0092-5]
42. Soenens B, Beyers W. The cross-cultural significance of control and autonomy in subjective vitality scale. *Soc Indic Res.* 2013; 114(2): 465-478. [DOI: 10.1007/s11205-012-0156-z]
28. Tough H, Fekete CH, Brinkhof MWG, Siegrist J. Vitality and mental health in disability: associations with social relationships in persons with spinal cord injury and their partners. *Disabil Health J.* 2017; 10(2): 294-302. [DOI: 10.1016/j.dhjo.2016.12.008]
29. Belsky J, Steinberg L, Draper P. Childhood experience, interpersonal development, and reproductive strategy: an evolutionary theory of socialization. *Child Dev.* 1991; 62(4):647-670. [DOI: 10.1111/j.1467-8624.1991.tb01558.x]
30. Samani S, Razaviyeh A. The relationship between family solidarity and emotional independence with emotional problems. *Q J Psychol Health Res.* 2007; 1(1): 30 - 37. <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=90791>
31. McNair DM, Lorr M, Droppleman LF. *Manual for the profile of mood states (POMS)*. San Diego: Educational and Industrial Testing Service. 1971. [DOI: 10.1007/978-3-319-28099-8_63-1]
32. Soenens B, Vansteenkiste M, Luyten P. Toward a domain-specific approach to the study of parental psychological control: distinguishing between dependency-oriented and achievement-oriented psychological control. *J Pers.* 2010; 78(1): 217-256. [DOI: 10.1111/j.1467-6494.2009.00614.x]
33. Mantzouranis G, Zimmermann G, Mahaim EB, Favez N. A further examination of the distinction between dependency-oriented and achievement-oriented parental psychological control: psychometric properties of the DAPCS with French-speaking late adolescents. *J Child Fam Stud.* 2012; 21(5): 726-733. [DOI: 10.1007/s10826-011-9525-5]
34. Morris AS, Silk JS, Steinberg L, Myers SS, Robinson LR. The role of the family context in the development of emotion regulation. *Soc Dev.* 2007; 16(2): 361-388. [DOI: 10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x]
35. Morris AS, Steinberg L, Sessa FM, Avenevoli S, Silk JS, Essex MJ. Measuring

- Pers Individ Differ. 2006; 41(6): 1045-1053.
[\[DOI: 10.1016/j.paid.2006.04.010\]](https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.04.010)
51. Gross JJ, Thompson RA. Emotion regulation: Conceptual foundations. In JJ. Gross (Ed.), handbook of emotion regulation (pp. 3-24). New York: The Guilford Press. 2007.
<https://psycnet.apa.org/record/2007-01392-001>
52. Garnefski N, Rieffe C, Jellesma F, Terwogt MM, Kraaij V. Cognitive emotion regulation strategies and emotional problems in 9-11-year-old children. Eur Child Adolesc Psychiatry. 2007; 16(1): 1-9.
[\[DOI: 10.1007/s00787-006-0562-3\]](https://doi.org/10.1007/s00787-006-0562-3)
53. Garnefski N, Koopman H, Kraaij V, ten Cate R. Brief report: Cognitive emotion regulation strategies and psychological adjustment in adolescents with a chronic disease. J adolesc. 2009; 32(2): 449-454.
[\[DOI: 10.1016/j.adolescence.2008.01.003\]](https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2008.01.003)
54. Grezellschak S, Lincoln TM, Westermann S. Cognitive emotion regulation in patients with schizophrenia: evidence for effective reappraisal and distraction. Psychiatry Res. 2015; 229(1-2): 434-439.
[\[DOI: 10.1016/j.psychres.2015.05.103\]](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2015.05.103)
55. Campbell-Sills L, Barlow DH. Incorporating emotion regulation into conceptualizations and treatments of anxiety and mood disorders. In JJ. Gross (Ed.), handbook of emotion regulation (pp. 542-559). New York: The Guilford Press. 2007.
<https://psycnet.apa.org/record/2007-01392-027>
56. Garnefski N, Teerds J, Kraaij V, Legerstee J, van Den Kommer T. Cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: Differences between males and females. Pers Individ Differ. 2004; 36(2):267-276.
[\[DOI: 10.1016/S0191-8869\(03\)00083-7\]](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(03)00083-7)
57. Quoidbach J, Berry EV, Hansenne M, Mikolajczak M. Positive emotion regulation and well-being: Comparing the impact of eight savoring and parent-adolescent relationships. J Adolesc. 2012; 35(2): 243-248.
[\[DOI: 10.1016/j.adolescence.2012.02.007\]](https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.02.007)
43. Pettit GS, Laird RD. Psychological control and monitoring in early adolescence: the role of parental involvement and earlier child adjustment. In B. K. Barber (Ed.), Intrusive parenting: How psychological control affects children and adolescents (pp. 97-123). Washington, DC, US: American Psychological Association. 2002.
[\[DOI: 10.1037/10422-004\]](https://doi.org/10.1037/10422-004)
44. Soenens B, Vansteenkiste M, Luyten P, Duriez B, Goossens L. Maladaptive perfectionistic self-representations: the mediational link between psychological control and adjustment. Pers Individ Differ. 2005; 38(2): 487-498.
[\[DOI: 10.1016/j.paid.2004.05.008\]](https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.05.008)
45. Cacioppo M, Pace U, Zappulla C. Parental psychological control, quality of family context and life satisfaction among Italian adolescents. Child Indic Res. 2013; 6(1): 179-191.
[\[DOI: 10.1007/s12187-012-9164-4\]](https://doi.org/10.1007/s12187-012-9164-4)
46. Gargurevich R, Soenens B. Psychologically controlling parenting and personality vulnerability to depression: a study in Peruvian late adolescents. J Child Fam Stud. 2016; 25(3): 911-921.
[\[DOI: 10.1007/s10826-015-0265-9\]](https://doi.org/10.1007/s10826-015-0265-9)
47. Brans K, Koval P, Verduyn P, Lim Y. L, Kuppens P. The regulation of negative and positive affect in daily life. Emotion. 2013; 13(5): 926.
[\[DOI: 10.1037/a0032400\]](https://doi.org/10.1037/a0032400)
48. Fried L, Chapman E. An investigation into the capacity of student motivation and emotion regulation strategies to predict engagement and resilience in the middle school classroom. Aust Educ Res. 2013; 39(3): 295-311.
[\[DOI: 10.1007/s13384-011-0049-1\]](https://doi.org/10.1007/s13384-011-0049-1)
49. Gratz KL, Tull MT. The relationship between emotion dysregulation and deliberate self-harm among inpatients with substance use disorders. Cognit Ther Res. 2010; 34(6): 544-553.
[\[DOI: 10.1007/s10608-009-9268-4\]](https://doi.org/10.1007/s10608-009-9268-4)
50. Garnefski N, Kraaij V. Cognitive emotion regulation questionnaire-development of a short 18-item version (CERQ-short).

- disorder: a multimodal meta-analysis. *Biol Psychiatry*. 2016; 79(2): 97-106.
<https://doi.org/10.1016/j.biopsych.2016.01.006>
67. Werner K, Gross JJ. Emotion regulation and psychopathology: A conceptual framework. In A. Kring & D. Sloan (Eds.), *Emotion regulation and psychopathology: a transdiagnostic approach to etiology and treatment* (pp. 13-37). New York, NY: Guilford Press. 2010.
<https://psycnet.apa.org/record/2009-21674-001>
68. Kline RB. *Principle and practice of structural equation modeling*. New York: Guilford Press. 2016.
<https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=Q61ECgAAQBAJ&oi>
69. Badanfyruz A, Tabatabai SM, Naji AA. Investigating the psychometric properties of the Persian version of the dependent-oriented and progressive-oriented psychological control scale in high school students. *J Sch Psychol*. 2017; 6(3): 7-22.
 [DOI: 10.22098/jsp.2017.582]
70. Garnefski N, Kraaij V, Spinhoven P. Negative life events, cognitive emotion regulation and emotional problems. *Pers Individ Differ*. 2001; 30(8): 1311-1327.
 [DOI: 10.1016/S0191-8869(00)00113-6]
71. Besharat MA, Bazzazian S. Evaluation of psychometric properties of cognitive emotion regulation questionnaire in a sample of Iranian society. *J Res Dev Nurs Midw*. 2013; 24(84): 61-70.
<https://www.sid.ir/Fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=258750>
72. Haghbin F, Sheikholeslami R. Predicting subjective vitality based on school well-being: the mediating role of emotional self-regulation styles. *J Educ Psychol Stud*. 2019; 35: 23-52.
 [DOI: 10.22111/jeps.2019.4986]
73. Samani S, Sohrabi-Shegofti N, Mansori SA. The mediating role of cognitive emotion regulation for parenting style and emotional problems. *Psychol Methods*. 2011; 1 (3): 119 – 133.
<https://www.sid.ir/fa/journal>
- dampening strategies. *Pers Individ Differ*. 2010; 49(5): 368-373.
 [DOI: 10.1016/j.paid.2010.03.048]
58. Aldao A, Jazaieri H, Goldin PR, Gross JJ. Adaptive and maladaptive emotion regulation strategies: interactive effects during CBT for social anxiety disorder. *J Anxiety Disord*. 2014; 28(4): 382-389.
 [DOI: 10.1016/j.janxdis.2014.03.005]
59. Gong L, Li W, Zhang D, Rost DH. Effects of emotion regulation strategies on anxiety during job interviews in Chinese college students. *Anxiety Stress Coping*. 2016; 29(3): 305-317.
 [DOI: 10.1080/10615806.2015.1042462]
60. Innamorati M, Imperatori C, Harnic D, Erbuto D, Patitucci E, Janir, L, et al. Emotion regulation and mentalization in people at risk for food addiction. *Behav Med*. 2017; 43(1): 21-30.
 [DOI: 10.1080/08964289.2015.1036831]
61. Kim H, Page T. Emotional bonds with parents, emotion regulation, and school-related behavior problems among elementary school truants. *J Child Fam Stud*. 2013; 22(6): 869-878.
 [DOI: 10.1007/s10826-012-9646-5]
62. Mackler JS. *The role of emotion regulation in children's coping with environmental stress*. The University of North Carolina at Greensboro. 2009.
<https://core.ac.uk/download/pdf/149230478>
63. Neacsiu AD, Fang CM, Rodriguez M, Rosenthal MZ. Suicidal behavior and problems with emotion regulation. *Suicide Life-Threat Behav*. 2018; 48(1): 52-74.
 [DOI: 10.1111/sltb.12335]
64. Roberts S, O'Connor K, Bélanger C. Emotion regulation and other psychological models for body-focused repetitive behaviors. *Clin Psychol Rev*. 2013; 33(6): 745-762.
 [DOI: 10.1016/j.cpr.2013.05.004]
65. Schneider RL, Arch JJ, Landy LN, Hankin BL. The longitudinal effect of emotion regulation strategies on anxiety levels in children and adolescents. *J Clin Child Adolesc Psychol*. 2018; 47(6): 978-991.
 [DOI: 10.1080/15374416.2016.1157757]
66. Schulze L, Schmahl C, Niedtfeld I. Neural correlates of disturbed emotion processing in borderline personality

